

-

Eusebio Palomino Yenes

Segítő Szűz Mária Leánya

(Don Bosco nővér)

A szegény sokakat gazdagít

EGY GYERMEKÉLET SZEGÉNYSÉGE ÉS ÖRÖME.

Spanyolország 1899.

Mikor Palomino Euzébia megszületik Cantalpinóban, nagy szegénység veszi körül. Hideg, alacsony, sötét házikó, egy beteges édesapa, egy édesanya, aki nem győzi élelemmel ellátni az egyre gyarapodó lélekszámú családot.

Azt hihetnénk, hogy ebben a házban szomorúságot találunk, ám a valóságban békesség uralkodik és öröm, melyet a kis Euzébia bőségesebben szív magába az élelelnél. Így ír később övéinek: "Nagyon kedves nekem a mi kis házunk, mert ott töltöttem gyermekéveimet. Nagy gyengédséggel gondolok az én édes kunyhómra, az én kis mennyországomra, ahol nagyon sok szép dolgot tanultam."

Mit tanult Euzébia azok között a falak között, abban a szegénységben a műveltségről? Később emlékezik, hogy amíg édesanyja a vacsorát készítette vagy foltozott, édesapja "a katekizmust forgatta kerges kezeivel. Azt a kis könyvet, amely annyi csodálatos dolgot rejt magában, akkora nagyságot, annyi békét és szeretet, mely betöltött minket Isten lelkével..." Ez a majdnem írástudatlan ember, akit a fáradtság derékba tört, akit a betegség, és félelem gyötört a munkanélküliség miatt, a hitben keres erőt a nehéz élet elviseléséhez. Egy este így válaszol a feleségének, akinek a száján egy panaszszó szalad ki: "Ha az Úr szenvedéseket küld, fogadjuk el és ajánljuk fel neki. Ne félj! Meglátod a Mennyország vár ránk!"

Mikor már négy napja nem volt kenyerük és az utolsó fillérékért egy kis cipócskára futotta csak, Euzébia meséli: "Dolores nővéremmel énekel-

ve mentünk vásárolni. Hányszor előfordult, hogy nem volt mit ennünk. Szegénységben, de örömmel és megnyugvással szenvedtünk." Csak az egymást igazán szerető család képes boldog gyermekeket nevelni a szegénységben és a nyomorúságban is, mert a szeretet jobban táplál az élelemmel.

Öt éves korában már vizet hord a kútból, de tud önfeledten játszani és fára mászni is. Hét évesen kezd iskolába járni, de ha felszólítják, gyakran nem tud felelni úgy, mint a többiek. Az otthoni nehéz körülmények korán lehetetlenné teszik számára az iskolába járást., Gyakran el kell mennie édesanyjával az erdőbe tűzifát szedni.

Azután édesapja keze kisebesedik és nem tud dolgozni. Egy álmatlan éjszaka után, megalázó dologra határozza el magát. Kézen fogja Euzébiát és elindul koldulni. A látvány szomorú, búcsú az anyától és Dolorestől a borongós novemberi reggelen, de meglepő dolog, amit Euzébia mond később erről a pillanatról: "Ezt a reggelt nem felejttem el soha, számomra egy nagy ünnep volt. A nagy hideg ellenére én az édesanyám ölelésének melegét éreztem és szavai követtek: "Térjetez hamar vissza, mert nagy bánatban vagyok!"

Euzébia dalolva indul el, mint egy szép kaland felé. Tudjuk mindnyájan, hogy a gyermeki fantázia mindent színessé, széppé tud alakítani. Tehát nem szenved, mint édesapja a keserű valóságtól. Így emlékezik: "Minden szépnek tűnt előttem, a madarak, hidak, patakok, a vonat, melyet először láttam. A falucskák, a templomok, a házak." És kinyújtja kezét egyszerűséggel, hogy egy mosollyal fizessen meg a jó lelkek adományáért. Csak karácsonyra térnek haza az összegyűjtött élelemmel.

8-tól 12 éves koráig Euzébia mint gyermekgondozó és szolgáló dolgozik egy családnál. A munkát nehezen bírja, de felkészül lelkileg a nagy napra, az első áldozásra. A katekizmust igen könnyen megtanulja, mert úgy érzi, hogy az olyan ajtót tár fel előtte, amely az ő világa. Az édesanyja nem tud fehér ruhát szerezni neki erre az ünnepélyes napra, de ő nem törődik vele. Egy pillanatra restelli ugyan, de túlteszi magát rajta azonnal. "Az első szentáldozás reggelén mielőtt édesanyám felébresztett volna, már ébren voltam. Nagy örömet éreztem és egyszerre megértettem, hogy én nem erre a világra születtem." Ez volt hivatásának első jele. "Még nagyon kicsi voltam, de már a halálra gondoltam. Ettől a gondolattól boldog voltam az élet szenvedései között is."

Mint pásztorlányka élvezte a természetet, a magányt. Sokat beszélgetett az égi lakókkal. A kevéske édességet, amit kapott, a szegényeknek adta oda, ha szomjas volt, nem ivott, és lábát csalánnal veregette. Barátnői ünnepi mulatságra, táncolni hívják. Egyszer enged a kívánságnak, de csalódottan tér haza.

SALAMANCA

Cantalpino kedves, de szegény falu melyben kevés a munkalehetőség. Ezért Euzébia a városi étellel cseréli fel. Dolores talált számára helyet mint nevelőnő egy család gyermekei mellett. Nem sok újdonságot talál a munkában, ellenben az új emberekkel való találkozás, a séták Salamanca utcáin a kislánnyal, a padokon üldögélés tetszetőssé teszik ezt az életet. Mégis pár hónap után nagy honvágy fogja el édesanyja után. Nem csoda, hiszen csak 13 éves. Hazamegy otthonába, de szembe kell néznie a

valósággal. A szegénység nem engedi meg az érzelmeket. Édesanyja visszaküldi a városba. Euzébia visszatér gyalog és új munkát keres. Végre talál egy családnál, akik a szegényekkel és öregekkel foglalkoznak egy szegényházban. A nehéz munka mellett Euzébia kötözgeti a sebeket, ápolja a szegény szerencsétleneket. Eszébe jut egy régi álma. Egy nagy feszület emelkedik ki a tömegből, sebeiből fény sugárzik és Jézus így szól hozzá: "Ezek azok a lelkek, akik sebeim által üdvözülnek."

A szent Sebek és a Szűz Anya tisztelete jellemzik Euzébia életét.

Szeretjük a feszületet ájtatosan megcsókolni, de Jézus valódi sebeit a szenvedő emberekben találjuk meg.. A szegényház mellet egy öreg nénikét ápol Euzébia, ahogy ideje engedi. Elviszi uzsonnáját neki és kiszolgálja. Új életet gyújt benne. Szavai tele vannak reménnyel. Útközben, ha gyermekekkel találkozik, megszólítja őket, járnak-e hittanra, szentmisére...?

Nemcsak a gyermekeket, de még a katonákat is megszólítja. Így meséli: "Amikor egy katonát láttam az úton, követtem, köszöntöttem és beszéltem neki a Szűz Anya tiszteletéről, majd egy érmecskét adtam át és eltávoztam." Egy ünnepnapon az utcán sétálgatván jól öltözött, jókedvű embereket láttam jární-kelni, másokat vígan iszogatni. Mindenki szórakozott. Valami belső érzés felébresztette bennem a vágyat az után az élet után, de felülről egy hang ennek megvetésére sarkallt. Emlékeztembe ötlött, hogy ez nem a "számomra való"élet. Ezután gyorsan visszatér a betegeihez. Ez az ő maradandó öröme.

A JELZETT ÚT

Euzébia küzdelmei és elhatározásai egy nagy célhoz vezetnek. A Segítő Szűz Anya szolgálatára szenteli magát. Az ünnepnapok hitoktatásaira a Jézustársaság nővérek templomába jár. Egy nap találkozik egy leánnyal, aki meggyőzi, hogy a következő vasárnap menjen vele a Segítő Szűz Anya templomába. Egy belső hang így szól hozzá, amikor a kápolnában a szent Szűz szobrához közeledik: "Ide akarlak! Leányom leszel!" A templom mellett egy leánynevelő intézet működik, a Segítő Szűz Mária Leányai (Szalézi Nővérek) vezetése alatt. Az intézet igazgatónője kéri Euzébiát, maradjon a nővérek között segítőnek a munkában, és hogy elkísérje a növendékeket az állami iskolába. A család, ahol eddig alkalmazásban volt, elköltözik, így Euzébia szabad, és elfogadja az új munkakört.

Az intézet hatalmas palotának tűnik a kis Cantalpino mellett. A munka várja. "Segítettem a takarításban, a konyhában, a mosodában és a növendékeket elkísérni az iskolába."

Abban az esztendőben kemény tél volt és Euzébia sokat szenvedett a hidegtől. Különösen amikor a ruhákat teregette a szabadban, de nem veszítette el az örömét. "Felrepedezett kezeim és a sok fáradtság nem volt nehéz számomra, sőt örültem, mert valamit felajánlhattam az Urnak." Mindig kész volt bármely munkát elkezdeni vagy abbahagyni, hogy másba kezdjen. Sokaknak úgy tűnt, hogy nyugodt természetű, de a valóságban sok erőfeszítésébe került ez az erény.

A növendékeket elbűvölte ha beszélt hozzájuk. Meg voltak győződve, hogy valódi szent életet él és a hitben nagyon tanult. Sokszor csak azért

mentek a konyhába segíteni, hogy Euzébiát hallgathassák. "Euzébia sok szép dolgot mond a Szűzanyáról. Ezen nincs mit nevetni!" Euzébia élete maga beszél, Sokszor lemond egy jó falatról, emlékezve talán a régi kis kolduló leánykára. A nehéz munka, a hideg, az álmoság elviselése a legnehezebb. Társai egy kis könnyebbséget szeretnének, de - mondja egy nővér - Euzébiára néznek és hallgatnak.

A KESKENY ÚTÉRT

Egy napon a szalézi tartományfőnök jön az intézetbe, hogy a nővéreket meglátogassa. Euzébia kéri, hogy beszélhessen vele. Alighogy belép, hallja tőle: "Te Segítő Szűz Anya leánya akarsz lenni, úgy-e?" "Igen, Tartományfőnök úr" mondja csodálkozva.

Később így ír emlékiratában: "Amikor a nővérek között éltem, sok küzdelemben volt részem. Nem tudtam, hogy megvalósíthatom-e álmomat. Édesanyám meg akart győzni arról, hogy a házasságban is szolgálhatom a jó Istent. De én úgy éreztem, hogy az az út nem az én számomra való." Még nagy szenvedések és lemondások tisztítják meg lelkét célja elérése előtt.

Spanyolországban ebben az időben kitör a pestis, azaz az úgynevezett spanyol járvány. Dolores, aki egy családnál van alkalmazásban, súlyosan megbetegszik. A szülők kérik, hogy Euzébia és Antónia - a húga, szintén az intézet dolgozója - látogassák meg. Mivel az emberek úgy halnak sorra mint a legyek, az igazgatónő fél a ragálytól s így a két Palominának a kollégiumi növendékek miatt nem engedi meg a látogatást. Euzébia nem talál jobb megoldást, a

kápolnába fut, hogy felajánlja ezt a nagy áldozatot. A szülők Dolores halála után az intézet kapujában megállnak, de nem mennek be, csak az apa bekiabál: "Engedjék a gyermekeimet az utcára jönni!" Mikor azok kimentek, így folytatta: "Ha nem lennénk ilyen szegények, azonnal elvinnélek innen benneteket!" Ez a kis epizód jól tükrözi, hogy mennyire össze volt forrva a család a szeretetben.

Még testi szenvedés is fokozza Euzébia fájalmát. Csakúgy vonszolja magát, hogy a ruhákat ki tudja teregetni., de valaki máris szólítja: "Még a fazekakat is ki kell mosni!" Egy másik hang: "Egy növendéket el kell kísérni az iskolába!" Euzébia azonban összeesik s ágyba kerül.

Euzébia örömmel telve fogadja az újabb szenvedést. Ugyanis mivel az orvostudomány akkoriban nagyon kezdetleges volt, valaki azt ajánlotta, hogy igyon reggelente friss állati vért. Hányingere van tőle, de mosolyog és boldog, hogy úgy szenvedhet, mint Jézus, aki epét és ecetet kapott szomjúságában.

Egy napon öröm éri őket - Antóniát és őt meglátogatják szüleik, akiknek a gyermekeik látása utáni vágy eloszlatta a korábban támadt keserűséget. Nagyon szívélyes fogadtatásban részesültek, sőt az igazgatónő megígérte nekik, hogy leányaik hazamehetnek vakációzni. Augusztusban a kedves falu népe örömmel fogadja őket. Még mindig szegénységben élnek otthon, de boldogan. Euzébia nem tétlenkedik. A gyermekeket összehívja a réten, s a katekizmust tanítja nekik. Egy kislány megkérdezi tőle: "Ilyenkor miért nem pihensz?" "Tudod, ez az élete a Segítő Szűz Anya Leányának!"

Az intézetbe visszatérve gondban van, mert szeretne nővér lenni, de hiányzik a hozomány. "Ne legyen gondod semmire - mondja az igazgatónő - januárban beléphetsz." A karácsonyt még otthon töltheti szülei örömeire. Már 22 éves. A szülők igyekeznek visszatartani szándékától, de ő azt feleli: "Oda megyek ahova Isten akar..."

Január 31-én kezdi meg jelölt idejét. Ezt írja később: "Salamancában végeztem a postulátust, s bármit parancsoltak megtettem örömmel. Ha templom előtt mentem el mindig azt mondogattam: "Köszöntelek Jézusom, aki érettem rab vagy a tabernákulumban!"

Euzébia beöltözésével 1922. augusztus 5-én egy újabb fejezet kezdődik az életében: a noviciátus. A tanulást és az imádságot felváltja a munka. Az ő feladata a veteményes kert megművelése. Itt is alkalmat talál, hogy a jó Istennel beszélgessen. Társai tanúsítják pontosságát, egyszerűségét, imádságos életét.

Tanulatlansága ellenére a vallás terén nagyon járatos. Szent Izidor életét kellett volna egy nap az ebéd alatt felolvasnia. A mesternője azt kérte, hogy inkább mondja el saját szavaival. Ő meglepő élenkséggel és aprólékossággal ismertette a szent életét. Mindenki megcsodálta.

Euzébia novícia mesternője felhívására felajánlja magát "Mária rabszolgájának" ahogy Grignon de Monfort írja le "A Szűz Anya valódi tisztelete" c. könyvében.

Kevéssel a fogadalomtétel előtt Euzébiát baleset éri. Elesik a lépcsőn két üveggel a kezében, s az üvegszilánk felhasítja az egyik vénáját. Sok a vérvesztése és szinte már halálán van. A fogadalomtételt meg akarják

tagadni tőle gyengesége miatt, de nem mernek szólni neki. Ő mikor ezt megtudja mégis nyugodt, mondja a betegápoló nővér. A veszélyen túl már Euzébia így nyilatkozik: "Igaz, hogy nyugodt vagyok, mert Isten akaratára bízom magam. Ő tudja mi jó számomra!" A generális anya tudatni akarja a szülőkkel ezt a határozatot, de Euzébia már talál egy megoldást élete számára. "Jól van anyám, ha nem lehetek Szalézi Nővér, akkor a Segítő Szűz Anya és Don Bosco apostola leszek az én kis falumban. Megismertetem őket mindenkivel!"

A generális anyát meghatotta ez a nyilatkozat és Euzébiát fogadalomra bocsátotta. Ő váratlanul visszanyeri erejét és Krisztus menyasszonya lesz. Munkahelye Valverde del Camino, Andalúziában.

Amikor elbúcsúzik a falujabeli novícia társától, Caridadtól, ezt mondja neki: "Legyünk szentekké, minden egyéb időfecsérlés!" Ebben állt életének múlt és jövő programja.

A TERMÉKENY TALAJ

Euzébia nővér 1924 augusztusában érkezik Valverde del Caminoba, egy kilencezer lakosú községbe. Köröskörül bányák, és a munkások nehéz körülmények között élnek. Az intézetben sok munka várja: konyha, porta, ruhatár és a növendékek felügyelete. Az igazgatónő és a többi nővér tanítanak. Euzébia nővér mindig boldog. Nem fél a munkától. Ezt írja egy leánynak, aki belépett a rendbe: "Minél alázatosabb, egyszerűbb és önmegtágóbb leszel, annál több lelki hasznod lesz az Úr házában. Minden munka, amit

engedelmességből végzel, nagy az Isten szemében, hogyha szeretetből teszed."

A természet szépségei is nagyon érzékenyen hatnak rá. "Sokszor ültem a virágágyak mellé - írja - és miközben a burgonyát hámoztam vagy zöldséget tisztítottam, csodáltam a méhecskéket, hangyákat..." A félhatóság szentmisére menet a plébánia templomba, ugyancsak naponta lehetősége nyílt a napfelkeltében gyönyörködni. Vasárnap a konyhai munka után az udvaron játszik a gyermekekkel. Tanítja a katekizmust: a keresztre feszített Jézusról, a Madonnáról, a szentekről meg a mennyországáról beszél nekik. Hétköznapokon is felkeresik a leányok, csodálják alázatát, finomságát. Euzébia nővér ezt írja haza: "Minden házunkban, úgynálunk is, mint a szaléziaknál mindig a tökéletes vidámság uralkodik. Énekekkel, zenével, színdarabbal és sétákkal fűszerezzük a munkát. Ha látnád vasárnaponként udvarainkat, a hintát, a labdázó teret és játékokat. Ha csengetnek a csengettyűvel a kápolnába megyünk és az Oltáriszentséggel áldást kapunk, majd estig ismét játszunk. Az ifjúság boldogan tér haza."

A Szent Sebek tiszteletét is terjeszti Euzébia nővér különösen a Szent Sebek olvasójának imádkozásával, amely hatásos kegyelemeszköz Spanyolország megtéréséhez a nehéz politikai helyzetben.

Csodálatos megérzéseik voltak a szentéletű nővérek. Egy síró asszonyhoz - akinek a fia Marokkóban katona - így szól: "Asszonyom, ne sírjon! Fia jól van, 5 kilót hízott, s mint telefonkezelő dolgozik. Már 3 levelet írt, de a posta nem működik s ezért nem kap tőle hírt. Legyen nyugodt. Én imádkozom. Isten vele."

Pár nap múlva a fiútól levél érkezik, melyben tudatja, hogy jól van, 5 kilót hízott, s mint telefonkezelő dolgozik. Minden úgy van, ahogy Euzébia nővér mondja.

Egy másik eset: Két nővér sokat bánkódik apjuk halála miatt. Az igazgatónő vigasztalja őket, hogy már biztosan a mennyországban van. Euzébia nővér így szól: "Én észrevettem, hogy meghalt és kéri, imádkozzanak érte, hogy mielőbb a mennyországba juthasson." Bár ő nem értesült a halálesetről csak másnap reggel.

A nővérek nagyon szegények. Euzébia nővér egy kis pénzt szeretne szerezni azzal, hogy egy darabka földet megművel. Sajnos a kis konyhakert kútja kiszáradt, a vizet messziről kell hozniuk a leánykáknak. Ezért hívatnak egy embert, aki ért a vízkereséshez. Ez alighogy leszáll a kútba és kezd benne csákányozni, egyszerre csak felkiált: "Segítség! Segítség!" A víz olyan hirtelen tört fel, hogy félnie kellett az elmerüléstől. Euzébia nővér, aki a közelben tartózkodott egy kis leánnyal - Gregoriával - odafut. Senki sincs a közelben, aki segíthetne. Hirtelen lekapja feszületét és ledobja. "Fogja meg!" szól az embernek, s a víz hirtelen megszűnt emelkedni. Az ember a kútból kiszállva vissza akarja adni a feszületet. Euzébia azonban azt mondja: "Tartsa meg, magának ajándékozom, de vigyázzon rá ne veszítse el. Egy nap még hasznára lesz." Sok-sok évvel később Gregoria férjhez menve elmesélte, hogy egy napon a férje lezuhant a létráról. Az orvosi diagnózis: gerinctörés. Előreláthatóan többé nem fog tudni mozogni. Gregoriának eszébe jut a feszület. Előveszi és elkezdi vele férje hátát simogatni. Közben a szent Sebek olvasóját mondja, melyet

Euzébia nővértől tanult. Reggel a férje próbálja felemelni a fejét, felül az ágyban és járni kezd. Semmiféle törés nem észlelhető többé.

Sok hasonló történet emléke röpköd Euzébia nővér körül. Mondhatnánk ezek Euzébia kis virágai. Pl. mikor a kislányok nem találtak egy tojást sem az ólban, Euzébia kimegy és egy tele kosárral hoz be az ebédhez rántottának. Az olajos edényben is fogytán van az olaj. Csak egy vékonyka csík csordogál, de jó darabig elégséges mennyiség folyik belőle, míg később egy teli edényt kapnak.

Euzébia nővér szeretne egy gazdaságosabb tűzhelyet, hogy időt nyerjen a főzéssel és többet dolgozhasson a konyhakertben. Egy nap két embert lát a kapun belépni, aki vadonatúj tűzhelyet cipelnek. Egy hölgy küldte, aki egy másik intézet részére akarta vásárolni. Hogy-hogy ide küldte? "Máshová akartam küldeni, de ez a szó szaladt ki a számon: a Szalézi Nővéreknek!" Maga is csodálkozott saját tévedésén.

A szent Sebek és Mária rabszolgasága ez a két tisztelet, melyet még a noviciátusból hozott magával. A Madonna és a Feszület sokszor előjött álmában. Az új ájtatosság hamar elterjed Valverdében. Két püspök is írt, örülve, hogy ilyen széplélek lakik közöttük ismeretlenül. Akadtak azonban gáncsokodók, akik nem látták értelmét a Mária rabszolgasága tiszteletének. A nizzai előjáróktól levél érkezik Valverdébe: "Ha Segítő Szűz Mária Leányai vagyunk, akkor miért legyünk a rabszolgái? Euzébia nővér válasza tiszta és biztos: "Mária rabszolgájának lenni mélyebb kapcsolatot jelent. Magával hozza a teljes szegénységet és önmagunktól való elszakadást, lemondva még a jócselekedetek érdeméről is, hogy a Szűz Anya rendelkezzen velük, ahogy az Egyház akarja." Elmondhatta

szent Pállal: "Nem vagyok én többé aki élek..." Lemondott arról is, hogy missziókba menjen, pedig az mindig nagy óhaja volt.

UTOLSÓ ÁLDOZAT.

1930-ban a felkelők a monarchia ellen felsorakoznak. Euzébia nővér ebben az esztendőben tesz örök fogadalmat, Barcellona-Sarriában. A noviciátusban 10 napos lelkigyakorlatot végez, ahol az Istennek örök átadásra készíti fel szívét. Egy nap a mester nő megkéri, hogy mondjon valamit a novíciáknak, ő egyszerűséggel elfogadja. Igen, beszélek Isten szeretetéről. A novíciák között van egy kisasszony, aki a nagy misztikusokat olvasta. Ő így nyilatkozik: "Mind csüngtünk az ajkán... Megértettem akkor, hogy én semmit sem ismertem Isten szeretetéről, csak a könyvekből tudtam valamit a megtestesült Igéről. Oly szeretettel beszélt Istenről, hogy az átsugárzott rajta." Mielőtt Valverdébe visszatért, ellátogatott Cantalpinóba. Előtte hírt kapott édesapjáról, hogy egy elesésből kifolyólag beteg lett. Így vigasztalja: "Ne veszítsd el a reményt, hogy nem látsz többé. Az Úr nagyon kegyes és nem enged meghalni e vigasz nélkül." Salamancába édesapja kíséri el. Ez az ő utolsó útja. A kollégium igazgatónője meghatódva nézi a sovány, rosszul öltözött öreget. Anyagi segítséget ajánl fel, de Euzébia nővér azt feleli: "Szüleim szegények, de a legszükségesebb megvan, és ők boldogok." A szentek, logikája más, mint az embereké.

A forradalom nagyon közeleg. Az igazgatónőt Sivigliába hívják, ahonnan azzal a hírrel tér vissza, hogy felégetik a kolostorokat. A

szerzeteseknek és a szeminaristáknak el kell hagyniuk házaikat. A kollégiumot bezárják. Az igazgatónő, Carmen nővér és Euzébia nővér egy ismerős családnál kap szállást. Az Egyházra nehéz napok várnak.

Euzébia elhatározza, hogy felajánlja életét áldozatul Spanyolországért. Élete már régen Istené, melyet a szenvedések érlelnek. Amikor Euzébia nővér kijelenti Carmen nővérnek, hogy áldozatul ajánlotta fel magát, Carmen nővér megérti egy nemrég látott álmát. A kollégium kápolnájában volt egy koporsó egy halott nővérrel. Sok nép tódult oda és érmeket, olvasókat, különféle tárgyakat érintettek hozzá. Egy hang így szólt: "Az ő sírja dicsőséges lesz."

Euzébia nővér egy nap az udvaron játszik egy gyermek csoporttal. Egy pillanatra megáll, elhalványodik és felkiált: "Apám halálos beteg!" "Írták?" Kérdezi egy leányka. "Nem, de haldoklik" feleli, s aztán folytatja a játékot, mintha mi sem történt volna. Este jön a távirat, mely apja halálhírét hozza. Az igazgatónő nem szól Euzébiának, hogy nyugodtan alhasson. Reggel hívatja, de azt a választ kapja: "Igen, tudom, már apám halott. Később elmondta, hogy látta apja halálát és temetését. Egyszer látta apját és Antónia húgát, aki azt mondta neki: "Azt hiszed, amiért áldozatul ajánlottad magad, hamar meghalsz? Nem úgy van. Még sokat kell szenvedned."

A forradalmi időszak után újra visszatértek a nővérek a kollégiumba. Euzébia nővér folytatja vidáman munkáját, de a lelke várakozó álláspontra helyezkedik. A lourdesi barlang összeállítását fejezi be 1932-ben az udvaron, amikor hirtelen rosszul lesz. Az asztma első jelei kezdik gyö-

törni. Bár nagy erőfeszítésébe kerül, de nem mond le a reggeli szentmiséről a plébánia templomban.

Egy nap telefonjelentés érkezik Nizzából. A Generális anya azt javasolja, hogy helyezték át Euzébia nővért Sivigliába. Miért? Mert a személye körüli rendkívüli dolgok nagy érdeklődést váltottak ki nemcsak a nép között, de még az egyháziak is kikérték véleményét. Euzébia gögössé vált volna? És Valverdében nem voltak szalézi gyóntatok, Sivigliában viszont igen. Euzébia nővér tudomásul veszi áthelyezésének hírért és a szokásos mosollyal elkészíti bőröndjét, de miközben utoljára rendbe tenné a konyhát, rosszul lesz, s ájultan fektetik ágyba. Többé nem beszélnek áthelyezéséről.

Közben a vallásellenes kampány tovább is napirenden van. Euzébia nővér látja álmában a leégett plébániát és az udvaron a szentmisét hallgató népet. "Megölik a plébánosunkat?" - kérdezték tőle. "Nem, nyugodtan hagyják, de azért lesznek vértanúk. Egyet érinteni is tudunk, majd meglátják." Egy este Carmen a beteg Euzébia ágya mellett ül, aki kimeresztí szemeit ijedten valami rettenetes dologra, ami előtte állt. "Mit láatsz? Vérontás lesz?" "Igen, sok-sok vér!" "Szalézi vér is?" "Igen, valakié, aki nagyon közel van hozzám." Carmen megérti és lehajtja fejét.

Euzébia nővér állandóan fekszik. Néha az ablak mellé teszik ágyát, hogy lássa az udvart. Onnan nézi a kis szertartást is, melyet a lourdesi barlangnál végeznek a növendékek, amikor elhelyezik a Madonna szobrát. Ezek a növendékek, hogy Euzébia nővér korábban azt mondta: "Én a szobor elhelyezésekor már nem leszek az udvaron, hanem fentről nézem."

A nép nem nyugszik bele, hogy nem láthatja a beteget. Felkeresik szobájában és tanácsot, imát kérnek tőle. A seminaristák és papok is felfigyelnek teológiai tudására, melyet nem könyvből tanult. Az édesanyák elviszik újszülött gyermekeiket, hogy áldja meg őket.

Carmen nővér látja, hogy Euzébia nővér matraca rossz állapotban van. Egy jót ad neki.,de pár nap múlva nagyon feldúltnak látja a beteget. "Mi baja van?" "Ez a matrac... és az ellenség gyötör. Én egy ilyen szép matracon fekszem, a szegényeknek meg nincs hová lehajtaniuk a fejüket." Carmen nővér visszaadja a régi matracot, hogy Euzébia nővér ne szenvedjen annyira lelkileg.

Euzébia állapota 1935. január 24-én súlyosra fordul. Huszonhat nővér veszi körül az ágyát és ő beszélni kezd, mintha végrendelkezne. Aztán elhallgatott, megállt a lélegzete, halottnak látszott. Pár perc múlva azonban feléled és angyali arccal, mintha valami különleges dolgot látott volna. a kérdésre, hogy mit látott, azt feleli: "Nem bírom... nem vagyok rá képes! Hogyan tudnám, mikor annyira tudatlan vagyok... Még Szent Pál sem tudta..."

Ezután még 15 nap telik el tele szenvedéssel, harccal az ördöggel és a jövődő másvilággal való benső beszélgetéssel.

Végül 1935. február 10-én elérkezett az igazi halála, melyre-annyira áhítózott gyermekkorától.

A ravatalnál két nővérnek kellett állnia, hogy a hívek kegytárgyait az elhunyt testéhez érintsék. Temetésén nemcsak a helybeliek, de még a környék lakossága is részt vett, sőt a hatóság is képviseltette magát.

A forradalmi események ezután gyorsan peregtek. A Carmen nővére vonatkozó jövendölés is hamarosan beteljesült. Ugyanis a nővéreket Itáliába szállító hajóval nem ment el Carmen nővér, hanem Barcelonában maradt, hogy egy súlyosan beteg nővért ápoljon. A beteg jobban lett, őt viszont egy másik nővérral együtt agyonlőtték.

